

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 1060/1 од 27.3.2013. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на конкурс за избор доцента за ужу научну област Украјинистика, предмет Украјински језик (објављен у листу „Послови“ бр.512 од 10.4.2013. године). По прегледу приспелих пријава и предлога подносимо вам следећи:

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс пријавио се један кандидат –
др Милена Ивановић, асистент Филолошког факултета Универзитета у Београду.

О кандидату **др Милени Ивановић** подносимо следећи извештај.

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Др Милена Ивановић рођена 16.12.1976. у Београду.

Похађала Филолошку гимназију у Београду, матурирала 1995. године. Добитник Октобарске награде града Београда за стваралаштво младих (за 1993. годину) за збирку прозе «Сенке демона».

Школске 1995/1996. године уписала Филолошки факултет Универзитета у Београду, група за руски језик и књижевност. Као други словенски језик слушала је украјински језик. Испит из украјинског језика и књижевности положила је са оценом 10 (десет). Основне студије завршила школске 1998/1999. године са просечном оценом 9,79. Током целокупних студија стипендиста Републичке фондације за стипендирање уметничког и научног подмлатка.

Постдипломске студије на Филолошком факултету у Београду, смер наука о језику, уписала је школске 1999/2000. године и завршила са просечном оценом 10,00. Магистарски рад – «Категорија прелазности у украјинском и српском језику» одбрањен је 7.12.2004. године.

Докторску дисертацију „Изражавање акционалности у украјинском и српском језику“ одбранила је 20. фебруара 2013. године на Филолошком факултету у Београду.

Од јуна 2000. године запослена је на Филолошком факултету Универзитета у Београду као асистент-приправник а од маја 2005. године као асистент за украјински језик.

Током 2002. године била је стипендиста Токио фонда.

Бави се и преводилачким радом. Током јула и августа 2001. године учествовала је у раду преводилачке школе-семинара «Перекладацька майстерня» у организацији Центра за хуманитарне студије универзитета «Иван Франко» у Лавову.

НАСТАВНО-ПЕДАГОШКИ РАД

У досадашњем професионалном ангажману на Филолошком факултету у Београду др Милена Ивановић изводила је практичну наставу из следећих дисциплина:

- у периоду од 2004. до 2008. године:

- граматичке вежбе из Украјинског језика I (фонетика);
- граматичке вежбе из Украјинског језика II (морфологија);
- граматичке вежбе из Украјинског језика III (лексикологија и стилистика);
- граматичке вежбе из Украјинског језика IV (синтакса);
- вежбе превођења - Украјински језик IV;
- вежбе из Историје украјинског језика;
- вежбе из Украјинског језика као другог словенског језика I и II;

- у периоду од 2008. до 2013. године:

- Савремени украјински језик Г1/Г2; П1/П2 (вежбе: граматика – почетни курс);
- Савремени украјински језик Г3/Г4; Г7/Г8 (вежбе: граматика – проширени курс);
- Превођење 1/2 (практични курс).

НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

Колегиница Милена Ивановић одбранила је 20. фебруара 2013. године докторску дисертацију „Изражавање акционалности у украјинском и српском језику“ (488 стр. рукописа).

Др Милена Ивановић објавила је монографију „Прелазност у украјинском и српском језику: функционални аспект“.

Ауторка је практикума за студенте „Савремени украјински језик I - граматика“, „Савремени украјински језик I – фонетика, фонологија, ортографија“, који функционишу као скрипта у настави од 2006. године, као и скрипата практикума „Савремени украјински језик II – граматика“ (2007).

Поред научноистраживачког рада др Милена Ивановић бави се и преводаштвом.

Др Милена Ивановић је учествовала је с рефератима на V и VII међународним конгресима украјиниста (Черновице и Кијев), на 12. скупу слависта у Опатији, славистичком колоквијуму у Лавову (Украјина), више пута је учествовала на Скупу слависта Србије, на I научном скупу младих филолога Србије у Крагујевцу, као и на међународном симпозијуму „Словенске синтаксе“ (Матица српска 2005).

Редовно објављује радове из области лингвистичке славистике у научним часописима у земљи и иностранству.

Библиографија радова др Милене Ивановић

Књиге:

1. *Са украјинским у свет: изговор* / Људмила Поповић, Милене Ивановић. – Београд : Агенција Матић, 2004. – 188 стр.
2. *Прелазност у украјинском и српском језику : функционални аспект.* – Београд : Задужбина Андрејевић, 2007. – 120 стр.
3. *Изражавање акционалности у украјинском и српском језику* (488 стр.) – рукопис докторске дисертације одбрањене на Филолошком факултету у Београду 20.02.2013)

Студије и чланци:

4. Конгруенција у нумеричким синтагмама у српском и руском језику, *Славистика.* – ISSN 1450–5061 . – 6 (2002), стр. 77–84.
5. Умови неутрализації перехідності в українській та сербській мовах // *Матеріали V конгресу Міжнародної асоціації україністів. Мовознавство : Збірник наукових статей.* – Чернівці, 2003. – стр. 264–267.
6. Форма прямого додатка в заперечних конструкціях в українській і сербській мовах, *Проблеми слов'янознавства* (Львів). – 54 (2004), стр. 113–121.
7. Структура поля прелазности у украјинском и српском језику, *Зборник Матице српске за славистику.* – ISSN 0352–5007. – 68 (2005), стр. 179–187.
8. Генитив као периферно средство изражавања прелазности у српском језику, *Slavia meridionalis. Studia linguistica slavica et balcanica* (Warszawa). – 6 (2006).
9. Конгруенцијске класе именица у руском и српском језику, *Зборник Матице српске за славистику.* – ISSN 0352–5007. – 71/72 (2007), стр. 587–597.
10. Функционисање конструктивних почетних глагола у ужем смислу у украјинском и српском језику, *Славистика.* – ISSN 1450–5061 . – 12 (2008), стр. 258–268.
11. Семантичке претпоставке транзитивности: на материјалу украјинског језика, *Riječ.* –ISSN 1330-917X. – 15, 2 (2009), str. 55-67.
12. Средства изражавања фазног почетног значења у српском језику // *Савремена проучавања језика и књижевности. Књ. I.* – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2009. - Стр. 35-46.
13. Функционисање конструктивних почетних глагола у ширем смислу у украјинском и српском језику, *Славистика.* – ISSN 1450–5061 . – 13 (2009), стр. 187–196.
14. Акционалне класе финалних глагола у украјинском и српском језику, *Славистика.* – ISSN 1450–5061. – 16 (2012), стр. 206–214
15. Типові граматичні трансформації при перекладі з української мови на сербську, *Мова і культура (Науковий журнал).* – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. – Вип. 15. – Т. III (157), с. 410-416

16. О категорији глаголске плуралности у светлу аспектуалности (на материјалу српског језика (прихваћено за штампу за 1. свеску за 2013. годину *Зборника Матице српске за филологију и лингвистику*)

Прикази:

17. Људмила Поповић: Епистоларни дискурс украјинског и српског језика // *Лингвистичке актуелности*. – ISSN 1450–9083. – 3 (2001), стр. 14–17.

18. Људмила Поповић: Епистоларни дискурс украјинског и српског језика // *Славистика*. – ISSN 1450–5061. – 5 (2001), стр. 298–300.

19. Дани украјинске културе у Београду, *Славистика*. – ISSN 1450–5061. – 5 (2001), стр. 316–317.

20. V међународни симпозиум МАПРЯЛ «Состояние и перспективы сопоставительных исследований русского и других языков», *Вестник МАПРЯЛ* (Москва). – ISSN 1562–0808. – 31 (2001), стр. 4–10.

21. XXXIX конференција славистов Србије «Славистические размышления в начале нового тысячелетия», *Вестник МАПРЯЛ* (Москва). – ISSN 1562–0808. – 32 (2001), стр. 6–7.

22. У инат ветровима: антологија украјинске поезије 16-20 века; пиређивач, писац предговора и преводилац Људмила Поповић, преводилац Миодраг Сибиновић// *Алманах Перекладацької майстерні 2000-2001. т.3. Переклади і рецензії*. Кн. 1 (серб). – Львів, 2002.

23. Слов'янський збірник, Одеса, 2000, вип. VII, *Зборник Матице српске за славистику*. – ISSN 0352–5007. – 62 (2002), стр. 245–247.

24. Градина, г. XXXVI, јун, јул, август 2001, св. 6-7-8), *Славистика*. – ISSN 1450–5061. – 7 (2003), стр. 464–465.

25. Юрико Канэко: Начинательность в системе аспектуальных значений в русском языке в сравнении с японским языком, Токио, 2005, *Зборник Матице српске за славистику*. – ISSN 0352–5007. – 80 (2011), стр. 194–197.

Преводи:

1. Володимир Виниченко, Закон, *Алманах Перекладацької майстерні 2000-2001. т.3. Переклади і рецензії*. Кн. 1 (серб), Львів, 2002, с. 7-137 (интернет верзија: http://www.rastko.org.yu/rastko-ukr/au/vinichenko_zakon.html)

2. Јуриј Андрухович, *Перверзија*, (прев. М. Ивановић, А. Татаренко), Београд, 2002

3. Микола Рјабчук, Нехотице западњаци: парадокси украјинског нативизма, у књ. Микола Рјабчук, *Од Малорусије до Украјине*, Београд, 2003, с. 18-51 (интернет верзија: <http://www.rastko.org.yu/rastko-ukr/istorija/mrjabчук-zapadnjaci.html>)

4. Јуриј Андрухович, *Време и место или моја последња територија*, <http://www.rastko.org.yu/rastko-ukr/umetnost/knjizevnost/studije/jandruhovic-vreme.html>

5. Јуриј Андрухович, *Самијло из Немирова, та дивна бараба*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, с. 15-23

6. Јуриј Виничук, *Мачак Абел*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, с. 30-41
7. Јуриј Виничук, *Буба-Руси*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, с. 44-52
8. Васиљ Габор, *Глас позног бехара*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, с. 53-59
9. Васиљ Габор, *Степениште*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, с. 60-67
10. Володимир Диброва, *Пелце*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, с. 68-97
11. Оксана Забужко, *Девојке*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, с. 98-128
12. Издрик, *Отац*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, 129-132
13. Володимир Јешкиљев, *Црни и црвени квадрат*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, с. 140-146
14. Володимир Јешкиљев, *Вечити повратак*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, с. 147-150
15. Олег Лишега, *Adamo et Diana*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, с. 151-178
16. Констјантин Москалец, *Девет концерата*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, с. 179-209
17. Володимир Назаренко, *Аветињска кућа*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, с. 210-213
18. Тарас Прохаско, *Такотијето*, у *Антологија украјинске постмодерне приповетке* / приредио Јуриј Виничук/, Нови Сад, 2005, с. 225-230
19. Борис Акуњин, *Љубавник Смрти* (прев. М. Ивановић и П. Буњак), Београд, 2006.
20. Борис Акуњин, *Пелагија и црвени петао*, Београд, 2007.
21. Софија Андрухович, *Госпођа Дорота*, часопис *Прича*, Београд, 2008, година II, бр. 4, с.103-109
22. Бројанице од жада: авантуре Ераста Фандорина у XIX веку/ Борис Акуњин; превод са руског језика. – Београд: Informatika 2009. – 558 стр. – (Авантуре Ераста Фандорина).

Остало:

Приредила је *Украјинске бајке: на украјинском и српском језику*, Нови Сад, Савез Русина и Украјинаца, 2007.

Учешће на конференцијама:

1. XL скуп слависта Србије: Актуелни славистички пројекти и програми, Београд 10-12. јануар 2002. (*Конгруенција у нумеричким синтагмама у српском и руском језику*);
2. V міжнародний конгрес україністів, Чернівці, 26-29 серпня 2002 р. (*Умови нейтралізації перехідності в українській та сербській мовах*);

3. XLII скуп слависта Србије: Славистика и словеснство од првог српског устанка до наших дана, Београд, 11-13. фебруар 2004. (*Структура поља прелазности у украјинском и српском језику*);
4. XIII міжнародний славістичний колоквиум, Львів, 19-21 травня 2004 р. (*Форма прямого додатка в заперечних конструкціях в українській і сербській мовах*);
5. Међународна славістичка конференција: Словенске синтаксе, Нови Сад, Матица српска, 27-29. октобар 2005 (*Конгруенцијске класе именица у руском и српском језику*);
6. 12. међународни skup slavista, Opatija, 22-25. 6. 2007. (*Semantičke pretpostavke tranzitivnosti – na materijalu ukrajinskog jezika*);
7. XLVI скуп слависта Србије: Српска славістичка баштина у словенском контексту, Београд, 9-11. јануар 2008. (*Функционисање конструктивних почетних глагола у ужем смислу у украјинском и српском језику*);
8. VII міжнародний конгрес україністів, Київ, 25-27 червня 2008 р. (*Засоби вираження фазового значення початку в українській мові: префікси за- і по- та інхотивне й інгресивне значення*);
9. XLVII скуп слависта Србије: Савремена српска славістика у међународном контексту, Београд, 12-14. јануар 2009. (*Функционисање конструктивних почетних глагола у ширем смислу у украјинском и српском језику*);
10. I научни скуп младих филолога Србије, Крагујевац, 14. фебруар 2009. (*Средства изражавања фазног почетног значења у српском језику*).
11. L скуп слависта Србије: Традиције и перспективе изучавања словенских језика, књижевности и култура, 10-13. јануар 2012. (*Акционалне класе финалних глагола у украјинском и српском језику*).
12. Міжнародна наукова конференція „Мова і культура“ ім. проф. Сергія Бураго, Київ, 26-29 вересня 2012 р. (*Типові граматичні трансформації при перекладі з української мови на сербську*).

Научна усавршавања:

- Филолошки факултет, Лавовски национални универзитет „Иван Франко“, студијски боравци: 2001, 2002, 2004, 2006.

- Институт за филологију, Кијевски национални универзитет „Тарас Шевченко“, студијски боравци: 2002, 2003, 2007, 2008.

- Центар за хуманитарна истраживања, Лавовски национални универзитет „Иван Франко“, учешће на семинару посвећеном интерпретацији и преводу текста „Перекладацка майстерња“ (Преводилачка радионица) – 2001.

Др Милена Ивановић је објавила 2 посебне публикације и 23 научна рада, написала је и одбранила докторску дисертацију. Тежиште научних интересовања др Милене Ивановић, као што се види из њене библиографије, а још више из њених радова, налази се у области украјинске и српске граматике, као и теорије и праксе преводу, на чему је и тежиште њеног наставног рада.

После избора у звање асистента (2005. године) др Милена Ивановић одбранила је докторску дисертацију „Изражавање акционалности у украјинском и српском језику“, објавила је монографију (у наведеној библиографији под редним бројем 2), приручни речник са граматиком (у коауторству, под редним бр. 1 у библиографији), 13 студија у научним часописима (у библиографији бр. 4-16), 9 приказа (16-25), као и бројне преводе из савремене украјинске и руске књижевности (види у библиографији *преводи*, бр.1-22).

Рукопис докторске дисертације др Милене Ивановић *Изражавање акционалности у украјинском и српском језику* (у библиографији је наведен под редним бројем 3) састоји се од 488 страница, укључујући и обавезне прилоге, од чега сам текст дисертације заузима 456 страница.

Текст дисертације садржи уводни део, 4 поглавља, закључак, а на крају је наведен списак коришћене литературе.

У сфери акционалности ауторка издваја два типа значења – акционална својства, која представљају иманентна обележја протицања ситуације у времену која по правилу нису формално изражена, и акционалне модификације, које представљају додатна значења (семе) која одређују ситуацију с обзиром на променљива обележја њеног протицања у времену. Акционалне модификације формално су исказане на нивоу глаголске лексеме или, шире, на нивоу конструкција у којима одређена глаголска лексема иступа као носилац тог апстрактног акционалног значења заједно са другом лексемом (најчешће глаголском, ређе именском са процесуалним значењем), која је носилац конкретног лексичког значења. Други тип значења, акционалне модификације, одређен је као предмет истраживања.

Централни део рада одражава сложену структуру саме категорије акционалности и подељен је на четири већа поглавља посвећена основним акционалним модификацијама – фазним, детерминативним, плуралним и градуелним. Ова четири поглавља сличне су структуре и свако је разбијено на мање целине у којима се износи преглед литературе и претходних истраживања везаних за конкретан комплекс акционалних значења коме је поглавље посвећено, анализира садржај датог комплекса и средства изражавања одговарајуће семантике. На крају сваког поглавља ауторка изводи закључке о функционисању датих акционалних модификација у украјинском и српском језику, указујући на сличности и разлике између анализираних језика.

С обзиром на комплексну семантику и велики број и разноврсност средстава којима се у оба језика изражавају фазна значења, посебно почетно и завршно, као и њихов прагматички значај, централни део монографије (поглавље 2. *Акционалне фазне модификације*, стр. 28-197) посвећен је тој проблематици. Ауторка анализира како глаголе код којих се манифестује значење фазности, али и аналитичка средства, то јест акционалне конструкције са фазним глаголима у ужем смислу. Посебно се анализирају речце као експоненти фазног значења. Ауторка истиче да је акционално фазно значење интрагерминалности несамоствално и да се слива са значењем несвршеног вида, будући да је средња фаза тесно повезана са значењем незавршености, недостижања границе. Стога ова фаза обично остаје ван фокуса истраживача, тако да је ова глава практично прва комплексна анализа

средстава изражавања тог фазног значења. Др Милена Ивановић такође указује да је значење завршетка тесно повезано са терминативном/атерминативном природом ситуације означене глаголом. Код терминативних ситуација значење завршетка тесно је повезано са резултативним значењем свршеног вида, представља његову импликацију. Када се истиче завршна етапа терминативне ситуације у целини, реч је о значењу комплетивности које може бити изражено и аналитички и синтетички. Значење финитивности, код кога се акционално-фазно значење завршетка ситуације слива са акционално-модалним значењем немогућности њеног даљег вршења, повезано је са атерминативним ситуацијама и има искључиво синтетичка средства изражавања. Аналитичка средства могу изражавати завршетак и терминативних и атерминативних ситуација, а конструкцијама са глаголима типа *прекинути/перервати* изражава се посебан тип финалног значења – значење прекида.

Треће поглавље, 3. *Акционалне детерминативне модификације* посвећено је значењу и изражавању ограничености трајања радње. У уводном делу овог поглавља др Милена Ивановић истиче да делимитативност и пердуративност заузимају посебно место међу акционалним значењима и задиру у сферу таквих аспектуалних категорија као што су категорија лимитативности, дуративности (и шире квантитативности), као и фазности. У глави посвећеној делимитативности након критичког прегледа литературе и претходних истраживања, као и анализе корпуса, др Милена Ивановић указује да семантика делимитатива, поред значења ограничености трајања, укључује два аспектуална елемента – квалитативно-фазни и квантитативно-прагматички, и закључује да значење делимитатива укључује у себе као део обавезног имплицитног смисла и фазно значење завршетка. Анализирајући средства изражавања делимитативности и пердуративности др Милена Ивановић уочава високу продуктивност творбених средстава у украјинском језику и, уз постојање одговарајућих творбених модела, мали број конкретних реализација у српском језику, који је склонији аналитичким средствима.

Четврто поглавље је насловљено *Акционалне плуралне модификације*. Под акционалним плуралним модификацијама ауторка подразумева све модификације повезане са квантификацијом процесуалне ситуације, било да је реч о њеној рашчлањивости на микроситуације, било да је реч о понављању микроситуација. У својој анализи ослања се на модификовану семантичку класификацију типова плуралности В.С. Храковског и сходно томе централно поглавље разбија на одељке посвећене мултипликативности/семелфактивности, дистрибутивности и кумулативности, те репетитивности и итеративности.

У анализи градуелних модификација (пето поглавље) др Милена Ивановић ослања се на теорију семантичких локализација и дефинише их као модификације процесуалних обележја ситуације у правцу указивања на њихов однос према градуелном локализатору који може бити одабран (ређе) или нормативан (чешће). Истовремено ауторка истиче да градуелност није акционална категорија у оном смислу у коме су то, рецимо, категорија фазности или детерминативности, али градуелне модификације ситуације исказане глаголом на један или други начин модификују и њене аспектуалне карактеристике. С обзиром на природу локализатора разликује се селективно и нормативно степеновање (у оквиру кога функционишу модификације интензитета и модификације модалне норме), а

издваја се и тзв. динамичко степеновање, којима су посвећени одговарајући одељци.

Резултате истраживања ауторка сажето приказује у закључку иза којег следи списак коришћене литературе.

Категорија акционалности/начина глаголске радње (*Aktionsart*) спада у мање проучене у српској граматичкој, као и нешто више, мада недовољно, проучене у украјинском језику, што представља посебан изазов али и захтева већу одговорност истраживача. Дисертација мр Милене Ивановић показује да се она темељно бави наведеном проблематиком примењујући већ познате и општеприхваћене, али и нове методе аспектолошких истраживања.

Ауторка илуструје изврсно познавање лингвистичких теорија и методолошких поступака који се користе у истраживању средстава реализације акционалних значења у оба језика. Анализа је комплексна и целовита, одговара на постављене задатке и циљеве.

У својој дисертацији ауторка даје преглед бројних истраживања акционалности у словенским језицима и показује да се у овој области може доћи до нових сазнања која проширују наше представе о *Aktionsart*-у и семантичко-синтаксичкој категорији аспектуалности у целини.

Теоретска новина истраживања састоји се у томе да ауторка не анализира поједине творбене класе глагола, већ описује семантичку категорију акционалности, што јој допушта да скрене пажњу на чињеницу да глаголи често реализују одређену акционалну сему у комплексу са другим показатељима лексичке и синтаксичке природе. Стога ауторка разврстава средства реализације акционалности на акционална средства (глаголи који су маркирани семом одређеног начина одвијања радње) и акционалне аналитичке конструкције са специјализованим глаголом који модификује значење глагола с којим се спаја, или другим лексичким средством (речцом, прилогом и сл.) у функцији таквог модификатора.

Дефинисавши као предмет истраживања акционална значења или акционалне модификације као „додатна обележја која указују на одређене параметре одвијања радње у времену“, ауторка их описује на лексичко-творбеном и лексичко-синтаксичком нивоу, што досад није примењивано приликом анализе категорије *Aktionsart*-а у србистичкој и украјинистичкој лингвистици.

Др Милена Ивановић дели акционална значења на четири групе - акционалне фазне, детерминативне, плуралне и градуелне модификације. С обзиром на постојање разгранатих типологија акционалних класа глагола ауторка даје преглед постојећих класификација и опредељује се за своју која се ослања на општеприхваћене термине у аспектологији, али јој даје конкретно тумачење с ослонцем на језичку грађу. Тако, на пример, скреће на себе пажњу уочавање неких класа које раније нису привукле пажњу истраживача, нпр. класа сепетива у украјинском језику, где спадају глаголи типа *блискотіти*, *стукотіти* којима се изражава таква мултипликативна ситуација код које је обележен интервал између микроситуација, а не сама радња.

Истраживање је оригинално, богато аутентичним закључцима и може послужити као образац сличних контрастивних проучавања граматичких категорија.

Монографија Прелазност у украјинском и српском језику: функционални аспект (у библиографији под ред. Бројем 2) објављена је 2007. године у Библиотеци *Посебна издања* Задужбине Андрејевић у којој се на основу утврђених критеријума објављују изабрани радови научних стваралаца. Монографија др Милене Ивановић представља прерађену и допуњену варијанту магистарске тезе „Категорија прелазности у украјинском и српском језику“, одбрањене децембра 2004. године на Филолошком факултету у Београду.

Монографија *Прелазност у украјинском и српском језику: функционални аспект* састоји се од Увода (стр. 11-15), три поглавља: *Средства изражавања прелазности: од центра ка периферији* (15-46); *Нулти објекат* (47-54); *Прелазност: морфолошки, синтаксички, лексичко-семантички и прагматички аспект* (55-76); *Закључка* (77-91); *Литературе* (91-104); *Индекса глагола* (105-112); *Индекса појмова* (113-115) и резимеа на енглеском језику (115-120).

Предмет монографије чини функционално-семантичко поље прелазности у украјинском и српском језику. Монографија је подељена у две тематско-структурне целине. У првом делу монографије анализирају се средства изражавања прелазности у украјинском и српском језику, као и услови у којима се та средства реализују, док се у другом разматра лексичка, синтаксичка, морфолошка, семантичка и прагматичка страна ове категорије. У духу Петербуршке функционално-семантичке школе категорија прелазности се посматра као функционално-семантичко поље у чијем се центру налази беспредлошки акузатив као специјализовано и регуларно средство изражавања прелазности у украјинском и српском језику. На периферији функционално-семантичког поља налазе се друга средства која, под извесним условима, корелишу са акузативом. Као таква средства издвојени су генитив, инструментал, локатив са предлогом *по* у украјинском, односно акузатив са предлогом *по* у српском језику, објекатска реченица и објекатски инфинитив, као и нулти објекат. Истовремено у монографији се разматрају таква питања, као што су: обухват категорије прелазности (питање односа који су обухваћени категоријом прелазности), тип категорије (у којој мери категорија прелазности спада у морфолошке, синтаксичке или лексичке категорије), семантичка обележја прелазних и непрелазних конструкција, а највећа пажња посвећена је средствима изражавања прелазности у украјинском и српском језику у зависности од различитих фактора који предодређују употребу једног или другог језичког средства за исказивање прелазности.

Након извршене анализе долази се до закључка да се основне семантичке групе прелазних и непрелазних глагола, као и њихов лексички састав, у већем делу подударају у оба језика. Занемарљив број глагола функционише у једном језику као прелазан, а у другом као непрелазан. У посебним табелама наводе се глаголи који се не подударају према присуству обележја прелазност/непрелазност.

С обзиром на чињеницу да се значење прелазности изражава кроз спојивост предиката са директним објектом, акузатив без предлога припада центру категорије прелазности. Међутим, ауторка запажа да у одређеним случајевима овај падеж припада и периферији функционално-семантичког поља

прелазности у оба језика. Ради се о одредбено-објекатском акузативу (на пример уз глаголе кретања са префиксима *об-(о-)*, *про-* и *пере-* (у српском језику *пре-*), с обзиром да не изражава чисто објекатске односе; такозвани таутолошки акузатив (типа *живети живот – думати думку*), с обзиром на маркирану употребу; акузатив уз поједине глаголе менталне делатности и глаголе говорења, с обзиром на ограничену лексичку базу.

Др Милена Ивановић у својој монографији истиче да периферна средства изражавања прелазности у украјинском и српском језику углавном се подударају. Као таква она издваја генитив, инструментал, објекатску реченицу и објекатски инфинитив, као и нулти облик. Међутим, ауторка запажа и неподударања периферних средстава, на пример изразиту доминацију акузатива у негативним конструкцијама (трећину примера с генитивом у српском језику представљају устаљени изрази) и доминацију генитива у украјинском. Др Милена Ивановић примећује да акузатив и генитив директног објекта у негативним конструкцијама имају различити статус у украјинском и српском језику: у украјинском акузатив функционише као маркирана форма која указује на одређеност, референцијалност објекта, док у српском је генитив маркирани облик и указује на уопштеност, неререференцијалност објекта.

Категорија прелазности у монографији се посматра као функционално-семантичко поље, али и као низ граматичких облика који су узајамно супростављени према обележју прелазност/непрелазност, при чему таква опозиција је градуелне природе, што допушта примену у неким сегментима истраживања поступка који се састоји у уочавању граничних случајева прелазности/непрелазности, у зависности од услова реализације тог значења. Тиме се у монографији постиже веома ефикасна синтеза структуралистичке, функционално-семантичке и когнитивно-граматичке методе која доприноси прецизности и детаљности анализе.

Примењујући набројане поступке ауторка издваја десет семантичких обележја која карактеришу прототипичну прелазну конструкцију: динамичност, волунтативност, каузативност, низ аспектуалних обележја (лимитативност, резултативност итд.), фокусираност радње, анимантност, предметност, обухватност, референцијалност и афирмативност. Поредићи хијерархију ових обележја у оба језика, као и њихов различити статус, мањи или већи утицај на план реализације прелазности др Милена Ивановић долази до занимљивих запажања која би свакако требало да буду основа за даља проучавања прелазности с обзиром на семантичка обележја која се налазе у њеној основи.

Монографија др Милене Ивановић представља иновативан, научно утемељен рад који показује како се комбиновањем постојећих истраживачких поступака може доћи до занимљивих и неочекиваних резултата. Захваљујући таквом приступу добијена је комплетна слика категорије прелазности на примеру описа у два словенска језика – од дефиниције суштине категорије прелазности, преко њених лексичко-семантичких, морфолошких и синтаксичких карактеристика, повезаности са другим категоријама до детаљне контрастивне анализе централних и периферних средстава изражавања значења прелазности.

Осим радова који су посвећени тим или другим аспектима проучавања граматичких категорија у украјинском и српском језику др Милена Ивановић објављује резултате истраживања у области морфологије и синтаксе других словенских језика. У раду *Конгруенцијске класе именица у руском и српском језику* (у библиографији под бр.9) др Милена Ивановић представља типологију конгруенцијских класа именица у та два језика полазећи од принципа њиховог издвајања који су општеприхваћени у обе лингвистичке средине. Овај рад представља део научноистраживачког пројекта „Контрастивна синтакса српског и руског језика“ који је својевремено покренуо проф.др Предраг Пипер.

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Др Милена Ивановић руководи бројним ваннаставним активностима студената групе за украјински језик Филолошког факултета у Београду. Заједно са студентима уређује часопис “Вікно“. Уређивала је у једном периоду сајт групе за украјински језик (www.ukrajinstika.edu.sr). Руководи радом преводилачке секције. Као резултат рада секције изашла је књига - *Украјинске бајке: на украјинском и српском језику*, Нови Сад, Савез Русина и Украјинаца, 2007.

МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Кандидат др Милена Ивановић, асистент на Филолошком факултету Универзитета у Београду, у потпуности испуњава услове за избор у научно-наставно звање доцента за ужу научну област Украјинистика, предмет Украјински језик.

Комисија предлаже да се др Милена Ивановић, асистент, изабере у звање доцента на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

У Београду, 10.05.2013.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Др Људмила Поповић,
редовни професор

Др Предраг Пипер,
редовни професор

Др Срето Танасић,
научни саветник

С А Ж Е Т А К
ИЗВЕШТАЈА КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР
У ЗВАЊЕ

I - О КОНКУРСУ

Назив факултета: Универзитет у Београду – Филолошки факултет
Ужа научна, односно уметничка област: Украјински језик
Број кандидата који се бирају: 1 (један)
Број пријављених кандидата: 1 (један)
Имена пријављених кандидата:
1. др Милена Ивановић

II - О КАНДИДАТИМА

Под 1.

1) - Основни биографски подаци

- Име и презиме: Милена Ивановић
- Датум и место рођења: 16. децембар 1976, Београд, Република Србија
- Установа где је запослен: Универзитет у Београду – Филолошки факултет
- Звање/радно место: асистент
- Научна, односно уметничка област: Украјинистика

2) - Стручна биографија, дипломе и звања

Основне студије:

- Назив установе: Филолошки факултет Универзитета у Београду
- Место и година завршетка: Београд, 1999.

Магистеријум:

- Назив установе: Филолошки факултет Универзитета у Београду
- Место и година завршетка: Београд, 2004.
- Ужа научна област Наука о језику

Докторат

- Назив установе: Филолошки факултет Универзитета у Београду
- Место и година одбране дисертације: Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2013.
- Наслов дисертације: *Изражавање акционалности у украјинском и српском језику*
- Ужа научна област Украјинистика

Досадашњи избори у наставна и научна звања

- Асистент-приправник од 06.2000.
- Асистент од 05.2005. (последњи реизбор 2009.)

4) - Оцена о резултатима научног, односно уметничког и истраживачког рада

Др Милена Ивановић одбранила је докторску дисертацију на тему „Изражавање акционалности у украјинском и српском језику“.

Текст докторске дисертације Милене Ивановић, њена монографија „Категорија прелазности у украјинском и српском језику“, као и бројне студије и саопштења на научним скуповима, сведоче о темељном научноистраживачком раду у чијем су средишту питања украјинске и српске граматике, али и друга лингвистичка и славистичка проблематика. Научни радови др Милене Ивановић објављени су у реномираним научним часописима и зборницима у земљи и у иностранству.

Др Милена Ивановић је ауторка практикума за студенте „Савремени украјински језик I - Граматика“, „Савремени украјински језик I – Фонетика, фонологија, ортографија“ и „Савремени украјински језик II – Граматика“, који функционишу у настави као скрипта од 2007. године.

5) - Оцена о резултатима педагошког рада

У досадашњем професионалном ангажману др Милена Ивановић изводила је практичну наставу на Филолошком факултету у Београду из следећих дисциплина:

- граматичке вежбе из Украјинског језика I (фонетика);
- граматичке вежбе из Украјинског језика II (морфологија);
- граматичке вежбе из Украјинског језика III (лексикологија и стилистика);
- граматичке вежбе из Украјинског језика IV (синтакса);
- вежбе превођења - Украјински језик IV;
- вежбе из Историје украјинског језика;
- вежбе из Украјинског језика као другог словенског језика I и II;
- савремени украјински језик Г1/Г2; П1/П2 (граматика – почетни курс);
- савремени украјински језик Г3/Г4; Г7/Г8 (граматика – проширени курс);
- превођење 1/2 (практични курс).

У настави показала се као врсни педагог који успешно обавља наставне обавезе. Према резултатима анкете евалуације наставника и сарадника Групе за украјински језик, књижевност и културу спроведену на Филолошком факултету у Београду, у априлу 2011. године оцењена је максималним бројем поена. Окарактерисана је као вредна, ревносна, професионална.

7) – Оцена о ангажовању у развоју наставе и других делатности високошколске установе

Организује ваннаставне активности, заједно са другим колегама уређује студентски часопис, води рад преводилачке секције.

III - ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Кандидат др Милена Ивановић, асистент на Филолошком факултету Универзитета у Београду, у потпуности испуњава услове за избор у научно-наставно звање доцента на Филолошком факултету Универзитета у Београду за које конкурише, а који су предвиђени чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Комисија предлаже да се др Милена Ивановић, асистент, изабере у звање доцента за ужу научну област Украјинистика, предмет Украјински језик, на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

У Београду, 10.05.2013.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Др Људмила Поповић,
редовни професор

Др Предраг Пипер,
редовни професор

Др Срето Танасић,
научни саветник